

Gode stader og bustader - strategiar for livskraft og bukvalitet

Bustadkonferanse, Nord-Gudbrandsdalen
Trude Risnes, seniorrådgjevar

Distriktsenteret
Kompetansesenter for distriktsutvikling

Styrkt merksemd på distrikt

- Husbanken skal støtte distriktskommunar i det bustadpolitiske arbeidet.
- Styrke kunnskapsgrunnlaget som fylkeskommunane treng for å gjennomføre regionale bustadbehovsanalysar
- Tydleggjere handlingsrommet i startlånsordninga, og opne opp for forsøk – prøve ut modellar for at fleire, bl.a unge og førstegangsetablerarar kan etablere seg med eigen bustad
- Vurdere om Husbanken skal gje lån til utbetring av utleigebustader
- Legge til rette for fleire trygghetsbustader
- Fornye ordninga med lån til livsløpsbustader og lån til oppgradering
- Foreslå endring i innretning Husbankens låneordningar
- Vurdere ytterlegare verkemiddel, blant anna tilskot til bustadbygging i distrikta og tiltak for å redusere tapsrisikoen ved bygging

Bustadmeldinga

Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet

Melding til Stortinget

Fellesskap og meistring
Bu trygt heime

Melding til Stortinget

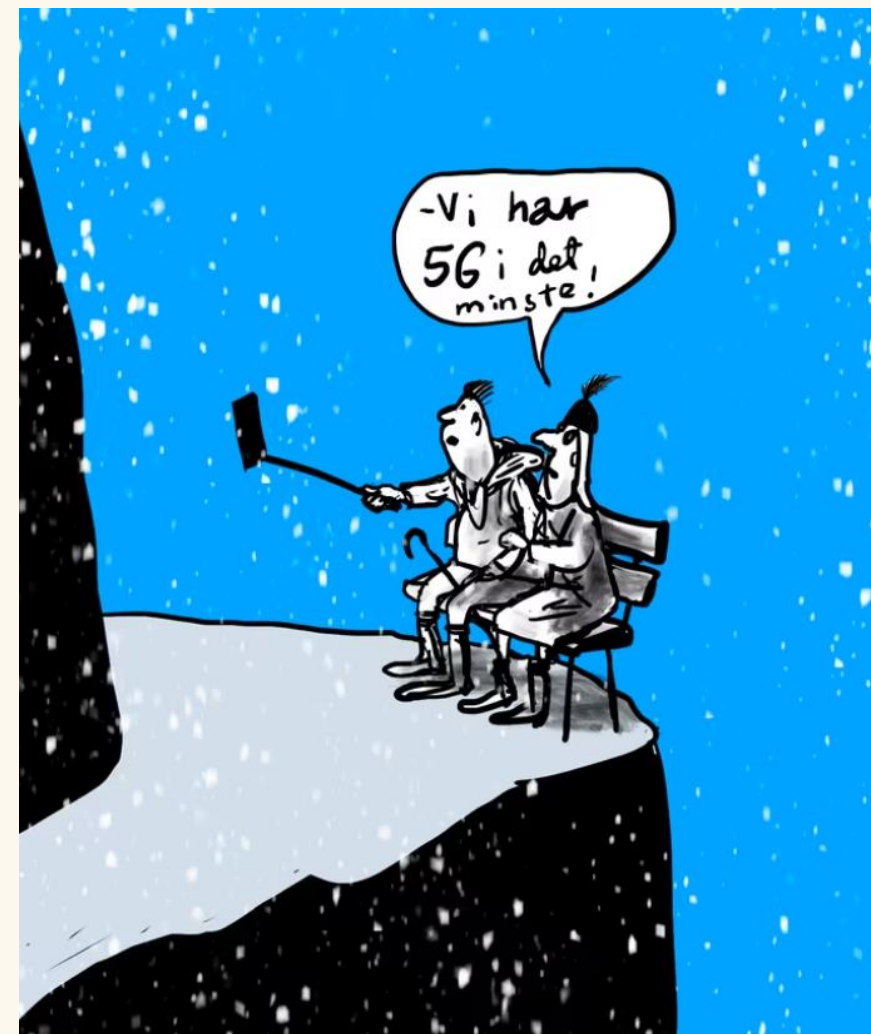
Eit godt liv i heile Noreg
– distriktspolitikk for framtida

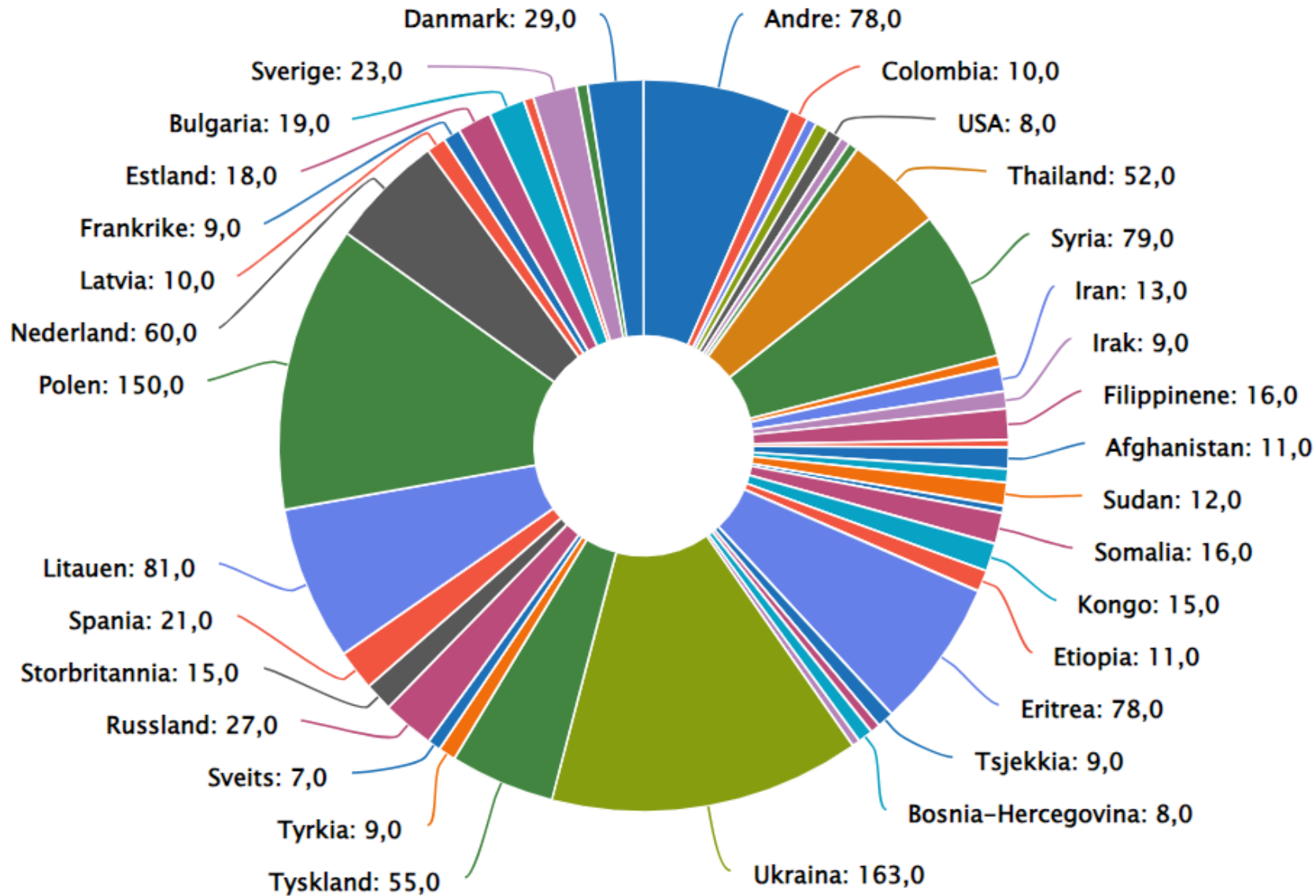

– Grunnproblemet vårt er hvordan få unge mennesker som ikke er oppvokst i Distrikts-Norge til å flytte på seg

Victor Normann

I PLAN – tidsskrift for samfunnsplanlegging, regional og byutvikling

Innvandrarar busett i Nord-Gudbrandsdalen fordelt etter landbakgrunn (2023). IMDI

Foto: Lykt foto og film

Foto: Kristine Røyri, Sortland kommune

Foto: Klypp frå Framtidsfylket.no

Bolig kan være et selvstendig motiv for internflytting i kommune, eller region, men sjelden selvstendig motiv for flytting til en region

Jobb og gode boligtilbud er nødvendige, men ikke tilstrekkelige forutsetninger for at folk kommer og blir boende

Sted og nabolag vurderes før bolig. Dersom et godt tilbud av arbeidsplasser er å finne mange steder, kan ulike stedskvaliteter være tunga på vektskåla for å velge å bosette seg i én kommune framfor andre

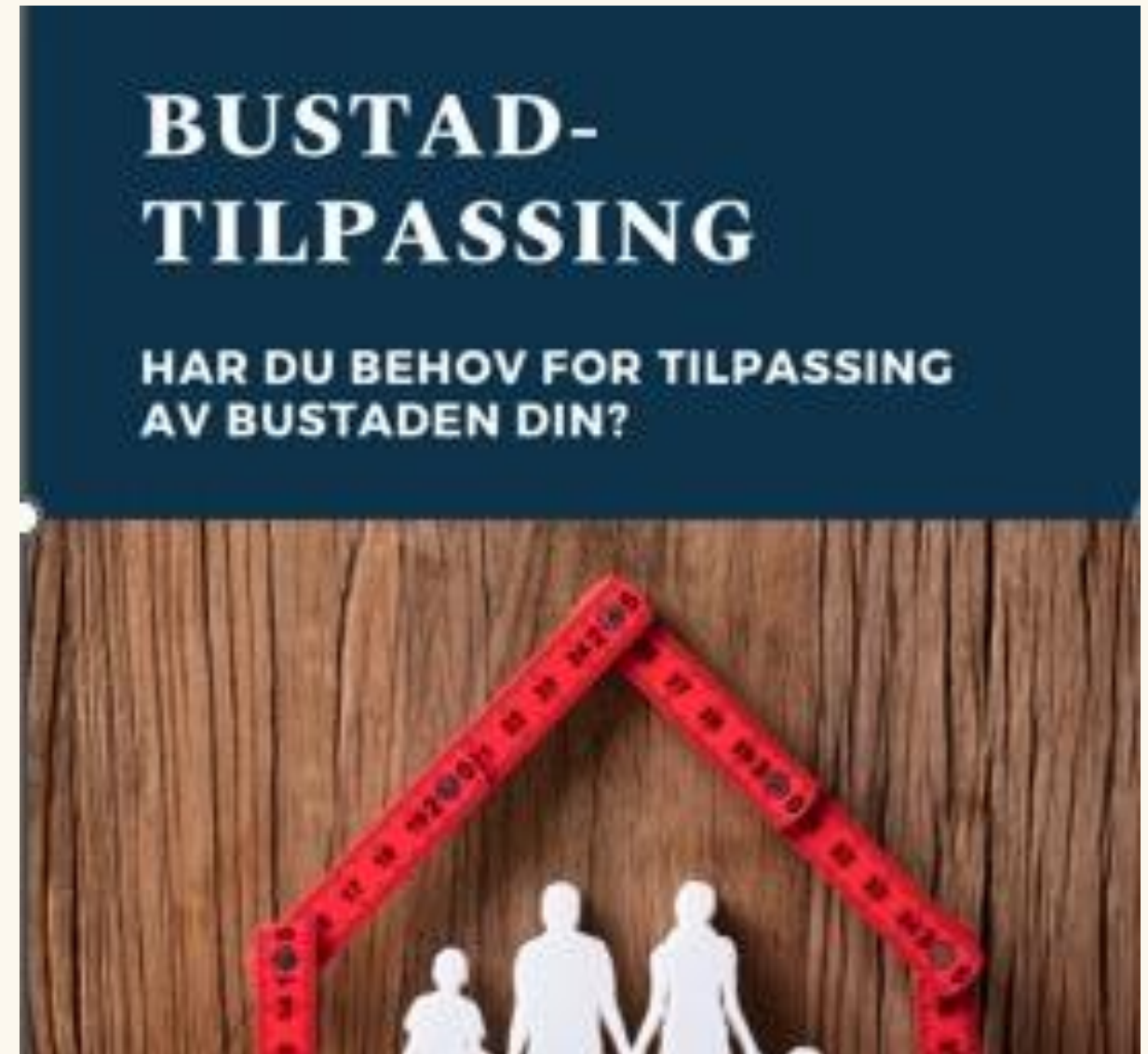
Stedets kvaliteter med *menneskene og de sosiale møteplassene* er sentralt mht at tilflyttere går *fra funksjonell til emosjonell stedstilhørighet*

**Planlegge for
gjenbruk og tilpassing, variasjon og
sirkulasjon, mobilitet og fleksibilitet,
inkludering og sambruk**

Tilpassing og gjenbruk

- Dei fleste ønskjer å bli gamle der dei bur. Nærmiljø er viktig, men bustadene er lite aldersvennlege
- Økonomi, lite kunnskap om moglegheiter, forventning om at «kommunen fiksar» hemmer
- Stor samfunnsnytte

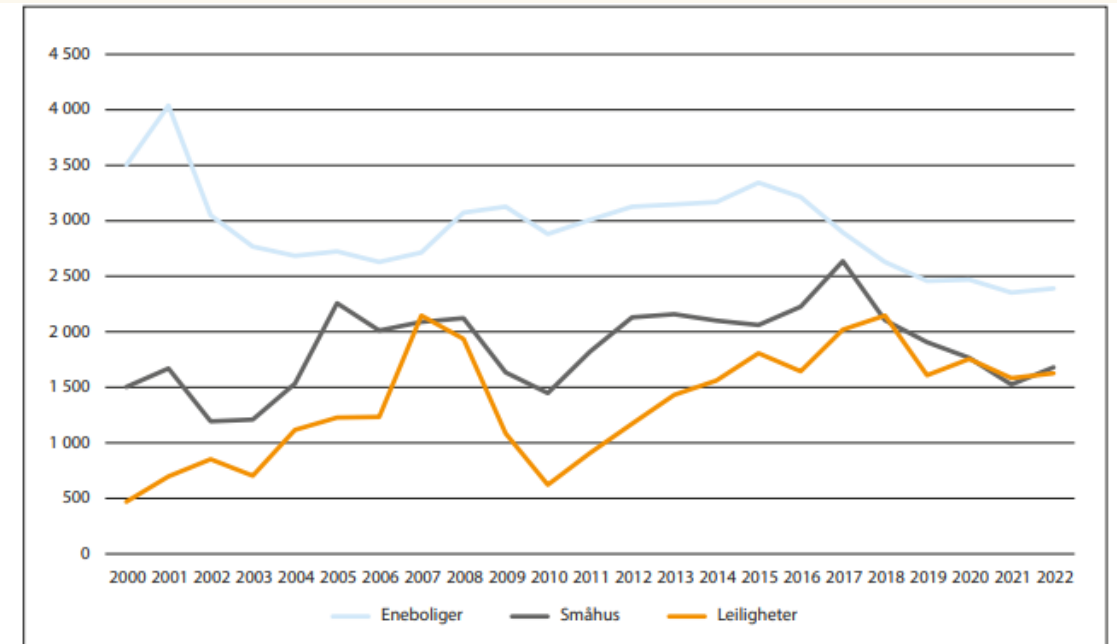
- Potensiale i startlån!
- Kommunalt tilskot til tilpassing?

Illustrasjon: Ullensvang kommune

Variasjon og sirkulasjon

- Eit einsidig bustadtilbod fangar ikkje opp faktiske bustadbehov
- Breiare bustadtilbod stimulerer positive flyttekjeder og marknad
- Fleire mindre og tilgjengelege bueiningar med nærleik til tenester og tilbod
- Potensiale for å vri lokale tiltak?

Figur 6.4 Nye fullførte boliger, etter byggeår og bygningstype i sentralitet 4-6, 2000-2022. Antall.

Kilde: SSB (tabell 05940). Beregninger: KDD.

Bolig

Eneboliger

2024

1 079

Kilde

Boliger, Statistisk sentralbyrå

Leiligheter

2024

0

Beboere per husholdning

2023

2,06 personer

Kilde

Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Mobilitet og fleksibilitet

- Ulike tilnærmingar til flytting, busetting og bustadval
- Usikre marknader og mindre bustadkapital påverkar moglegheiter og motivasjon for bustadinvestering
- Behov for gode utleigetilbod
- Behov for fleksibilitet mht bustadtypologi, bustadkjøpmodellar

Inkludering og sambruk

- Sosiale bummiljø med sosiale fellesareal og møteplassar
- Fremjer deltaking og tilhøyrslø
- Fellesareal - krevande å realisere i småskala bustadprosjekt
- Tryggleiksbustad-konsept?

